

OMBUDSFUNCTIE IN DE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

IPSOF

Interplatform Steunpunt Ombudsfunctie

website: www.ombudsfunctieggz.be

LITERATUURLIJST

8 augustus 2011

Hieronder vindt u de literatuurlijst die wordt gebruikt en bijgehouden door de externe ombudspersonen in de geestelijke gezondheidszorg. Ze bevat literatuur die relevant is voor de klachtenbemiddeling binnen de ruime context van de geestelijke gezondheidszorg.

Het is een realisatie van het **Interplatform Steunpunt Ombudsfunctie Vlaanderen (IPSOF)**.

We verwijzen u ook graag naar www.ombudsfunctieggz.be waar u alle nuttige informatie vindt over de externe ombudsfunctie binnen de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen.

- Voor de relevante **regelgeving**, zie wet- en regelgeving
- Voor relevante **sites**, zie links
- De bijgewerkte versie van deze literatuurlijst en andere interessante informatie vindt u op Wat en Hoe?

Indeling

1. Nieuw
2. Aanbevolen basisliteratuur voor het ombudswerk
3. Patiëntenrechten en ombudsfunctie
4. Bemiddeling
5. Boeken en eindverhandelingen
6. Artikels

1. Nieuw

Hier vindt u recent toegevoegde literatuur.

1. Claeys, P. (2011). Ombudsgeval. Recht op het neerleggen van een klacht. *Psyche* 23(2), p. 11.
2. Goffin, T. (2011). *De professionele autonomie van de arts. De rechtspositie van de arts in de arts-patiëntrelatie*. ISBN: 978-90-4861-0600
3. Jacobs, H. (2011). *Jaarverslag externe ombudsfunctie Geestelijke Gezondheidszorg Vlaanderen 2010*. Interplatform Steunpunt Ombudsfunctie Vlaanderen, 110 p.

2. Aanbevolen basisliteratuur voor het ombudswerk

1. Benoit, G. et al. (2010). *De bescherming van de persoon van de geesteszieke*. Brugge: NV Die Keure, 258p. ISBN: 978 90 4860 750 1
2. De Boodt, M. (2004). *Gids Geestelijke Gezondheidszorg. Deel 3. Voorlopige bewindvoering. Een bescherming van de goederen van personen met psychische problemen. Vernieuwde wetgeving*. Christelijke Mutualiteiten en Similes, 48 p.
3. De Hert, M., Magiels, G. & Thys, E. (2003). *Over mijn lijf. Bijsluiter bij de wet over de rechten van de patiënt*. Antwerpen: Houtekiet, 135 p. ISBN : 90 5240 713 21
4. Dijkhoffz, W. & Vercruyssen, W. (2010). *Handboek werken met patiënten*. Brussel: Politeia, Aflevering 1 – september 2010, ISBN D/2010/81132/188
5. FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu (sd). *Een uitnodiging tot dialoog. Wet "Rechten van de patiënt"*, FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu, 22 p., ook raadpleegbaar via www.patientrights.be
6. Roctus, K. (2004). *Gids Geestelijke Gezondheidszorg. Deel 2. Financiële aangelegenheden. Inkomenssituatie en financiële tussenkomsten en voordelen voor personen met psychische problemen*. Christelijke Mutualiteiten en Similes, 72 p.
7. Rotthier, K. (2007). *Gedwongen opname. De rechtsbescherming van de psychiatrische patiënt*. Brugge: die Keure, 228 p., ISBN: 978 90 8661 710 4
8. Vanhauwaert, K. & Claeys, P. (2011). *van GEDWONGEN OPNAME tot NAZORG*. Gent: PopovGGZ, 20 p.
9. Verniest, R. (2004). *Gids Geestelijke Gezondheidszorg. Deel 1. Zorg en hulp voor personen met psychische problemen*. Christelijke Mutualiteiten en Similes, 40 p.
10. Veys, M.-N. (2005-2006). *De positie van de psychiatrische patiënt in de Wet Patiëntenrechten*. Universiteit Antwerpen, 250 p.

3. Patiëntenrechten en ombudsfunctie

1. Bertouille, V., Rotthier, K. & Van den Eeden, E. (2008). *Voorlopig bewind. Praktische handleiding*. Mechelen: Kluwer, 407 p. ISBN: 978 90 46 51995 4
2. Claeys, P. (2007). Vijf jaar patiëntenrechten, ook in de geestelijke gezondheidszorg. *Psyche*, 19(3), 14-16.
3. Dijkhoffz, W. (2008). *Je rechten als patiënt. Landsbond der Christelijke Mutualiteiten en Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten*. Berchem: EPO, 240 p. ISBN: 978-90-6445-488-2
4. Jacquerye, A. (2007). *Verkennde studie van ziekenhuisombudsdiensten. Canada (Québec), Duitsland, Finland, Frankrijk, Nederland, Noorwegen, Verenigd Koninkrijk, Koning Boudewijnstichting*. Brussel, 135 p., ISBN: 978-90-5130-598-2
5. Leijssen, M. (2005). *Gids beroepsethiek. Waarden, rechten en plichten in psychotherapie en hulpverlening*. Leuven: Acco, 164 p. ISBN: 90 3345 889 6
6. Nys, H. (2005). *Geneeskunde, recht en medisch handelen. Algemene praktische rechtsverzameling*. Mechelen: Wolters Kluwer België, 714 p. ISBN: 90 4650 108 6
7. Schoonacker, M. & Louckx, F. (2006). *De wet op de patiëntenrechten: Kennis, toepassing en attitudes bij beroepsbeoefenaars*. Heverlee: Vrije Universiteit Brussel en Vlaams Patiëntenplatform in opdracht Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, 183 p.

4. Bemiddeling

1. Bonenkamp, J. J. (2005). *Handboek Mediation*. Den Haag: Sdu Uitgevers, 398 p. ISBN: 90 1210 982 5
2. Bush, R.A.B., Folger, J.P. (2005). *The Promise of Mediation. Responding to conflict through empowerment and recognition*. San Francisco: Jossey-Bass.
3. De Vries-Geervliet, L. (2001). *Bemiddelen*. Amsterdam: Uitgeverij SWP. ISBN: 90 66665 241 1
4. Fisher, R., Ury, W. & Patton, B. (2004). *Excellent onderhandelen*. Amsterdam/Antwerpen: Business Contact, 230 p. ISBN: 90 254 0113 9
5. Gayse, B. (2005). Bemiddeling. Een veralgemeende wettelijke grondslag. *Nieuw Juridisch Weekblad*, nummer 107, 434-449.
6. La Poutré, B. & Boelrijk, M. (2001). Bemiddeling als alternatief. Handreiking voor hulp- en dienstverleners. Bohn Stafleu Van Loghum, 109 p. ISBN : 90 3133636 X
7. Mastenbroek, W. (1998). *Vaardiger onderhandelen*. Holland Business Publications, 128 p. ISBN: 9074885063
8. Meeteren, Van, H. (2005). *De 10 vaardigheden van mediation*. Amsterdam/Antwerpen: Uitgeverij Business Contact, 187 p. ISBN: 90 254 4224 2
9. Mostinckx, J. (2004). *Welzijnsbemiddeling. Een integrale aanpak van welzijnswerk, opbouwwerk en welzijnsbemiddeling*. Kluwer, 166 p. ISBN: 90 4650 381 X
10. Prein, H. (2004). *Mediation in praktijk. Beroepsvaardigheden en interventietechnieken*. Boom Uitgevers, 230 p. ISBN-10: 90 8506 019 2
11. Ury, W. L. (2005). *Onderhandelen met Lastige mensen. Een strategie om in vijf stappen een doorbraak te forceren*. Amsterdam/Antwerpen: Uitgeverij Business Contact, 184 p. ISBN: 90 254 0159 7

5. Boeken en eindverhandelingen

1. Andersen, R. & Hubeau, B. (eds.) (2002). *De ombudsman in België na een decennium. L'ombudsman en Belgique après une décennie. Een zoektocht naar de meerwaarde van de ombudsfunctie in de samenleving. A la recherche de la plus-value de la fonction d'ombudsman dans la société d'aujourd'hui*. Studie verricht door Interdisciplinair Centrum voor Ombudsmanstudies (ICOM) / Centre de Recherche Interdisciplinaire sur l'Ombudsman (CRIO). Brugge: die Keure nv., 285 p. ISBN: 90 5958 014 1
2. Boevink, W., Plooy, A. & van Rooijen, S. (2006). *Herstel, empowerment en ervaringsdeskundigheid (van mensen met psychische aandoeningen)*. Amsterdam : BW Uitgeverij SWP, 224 p. ISBN : 90 6665 785 5
3. Caritas, Verbond der Verzorgingsinstellingen vzw. (2004). *Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de Geestelijke Gezondheidszorg*. Brussel, 49 p. ISBN: 90 6858 343 3
4. De Hert, M. & Sperans, F. (1997). *Bij de psychiater*. Berchem : EPO, 205 p. ISBN : 90 6445 053 6
5. Gaukema, A. (2003). *Inspraak en klachtrecht van de bewoner en/of diegene die de bewoner vertegenwoordigt in het rusthuis/rust- en verzorgingstehuis*. Licentiaatsverhandeling. Brussel: VUB, 87 p.
6. Kahn, R. (2004). *Onze hersenen. Over de smalle grens tussen normaal en abnormaal*. Amsterdam: Balans, 292 p.

7. Kal, D. (2001). *Kwartiermaken. Werken aan ruimte voor mensen met een psychiatrische achtergrond*. Amsterdam. ISBN: 90 5352 727 3
8. Keirse, M. (2005). *Over patiëntenzorg en -begeleiding*. Leuven: Uitgeverij Acco, 188 p. ISBN: 90 334 5692 3
9. Kinderrechtswinkels (2007). *De juridische positie van de minderjarige in de praktijk*. Kortrijk-Heule: Uitgeverij UGA, 336 p. ISBN: 978 90 6768 870 3
10. Koning Boudewijnstichting (2008). *Gezondheidszorg en gezondheidsbeleid: beter mét patiëntenparticipatie*. Adam-Demortier, 16 p. ISBN-13: 978-90-5130-615-6
11. Kusters, W. (2004). (*Met de waan aan de wandel; Zoektocht naar de psychotische ervaring*) publicatie met titel: *Pure Waanzin*. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds, 175 p. ISBN: 90 5712 206 5
12. Kusters, W. et al. (2007). *Alleen berichten uit de isoleercel*. Amsterdam, 228 p. ill. ISBN: 978 90 5637 929 2
13. Leys, M. (2001). *Klachtenbemiddeling van patiënten in ziekenhuizen. Een onderzoek in opdracht van het Vlaams Patiëntenplatform*. Promotor: Loux, F.
14. Moerman, I. (2002). *Pilootproject Bemiddelingsfunctie in de Geestelijke Gezondheidszorg. Evaluatierapport Vlaanderen. September 2001 - augustus 2002. Overlegplatform GGZ provincie Antwerpen als coördinerend overlegplatform*, 107 p.
15. Nys, H. (2001). *De rechten van de patiënt. Gids voor patiënten en zorgverleners die in deze Eis-tijd voor een vertrouwensrelatie kiezen*. Leuven: Universitaire Pers. ISBN: 90 5767 155 0
16. Nys, H. & Vinck, I. (2003). *Nieuwe wetgeving inzake patiëntenrechten*. Mechelen: Kluwer uitgevers, 210 p. ISBN: 90 5928 240 X
17. Put, J., Rom, M., Van der Straete, I. (2007). *Geesteszieke minderjarigen en dwang. Vrijheidsberoving, dwangopname, vrijheidsbeperking en dwangbehandeling van geesteszieke minderjarigen*. Brussel: De Boeck&Larcier NV (Bibliotheek Burgerlijk Recht en Procesrecht Larcier, Nummer 9), 84 p. ISBN13: 978-2-8044-2597-5
18. Sperans, A. & Good, E. (2007). *Gek.nl ontdekt zot.be. Dialoog tussen twee psychiatrische patiënten*. Deventer: Ankh-Hermes, 156 p. ISBN: 9789020202038
19. Tack, S. & Balthazar, T. (2007). *Patiëntenrechten. Informed consent in de zorgsector: recente evoluties*. Brussel: De Boeck&Larcier NV (Cahiers Antwerpen Brussel Gent, 2007/5-6), 100 p., ISBN: 978-2-8044-2550-0
20. Vandereycken, W. & Deth, van, R. (2006). *Psychiaters te koop? De invloed van de farmaceutische industrie op het psychiatrisch denken en handelen*. Antwerpen: Garant, 272 p. ISBN: 978 90 8575 013 0
21. Van Gestel, G. (2001). *Te gek! Vijf weken in een psychiatrische instelling*. Tielt : Lannoo NV. ISBN : 90-209-4401-0
22. Van Gestel, G, Craeymeersch, M., Sperans, F. & De Hert, M. (2005). *Alles wat u altijd al wilde weten over psychiatrie maar nooit durfde te vragen*. Antwerpen : Standaard Uitgeverij, 192 p. ISBN : 90 0224 939 3
23. Vanhaelen, J. & Stijnen, L. (1993, 3de druk). *Rosalie Niemand vertelt*. Berchem: Uitgeverij EPO vzw, 140 p. ISBN: 90 6445 767 0
24. Verniest, R. et al. (2008), *Langverblijvende psychiatrische patiënten in T-bedden*. Brussel: Federaal Kenniscentrum voor Gezondheidszorg. KCE reports 84A, 151 p. D/2008/10.273/46

6. Artikels

1. Bracke, E. (2006). Hoe gezond is de psychiatrie? deel 1, weliswaar, januari-februari 2006, 29-33.
2. Bracke, E. (2006). Hoe gezond is de psychiatrie? deel 2, weliswaar, februari-maart 2006, 29-34
3. Bracke, E. (2006). Hoe gezond is de psychiatrie? deel 3, weliswaar, april-mei 2006, 35-38.
4. Bracke, E. (2006). Hoe gezond is de psychiatrie? slot, weliswaar, juni-juli 2006, 25-29.
5. Callens, S. (2003). Aansprakelijkheid van het ziekenhuis. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Deel IV), 125-130.
6. Claeys, P. (2005-2006). Hoe geestelijk gezond bloeien de patiëntenrechten in onze externe ombudstuin? Psyche, 17(4), 4-7.
7. Cools, B. (2005). Beroepsethiek maatschappelijk uitgedaagd. Tijdschrift Klinische Psychologie, 35(4), 197-201.
8. De Boodt, M. (2003). Gedwongen behandeling/verpleging. Similes, april 2003(104), Katern, 21-27 (in bijlage : Wet van 26 juni 1990, gewijzigd door de wet van 6 augustus 1993 en uitgevoerd door twee KB's van 18 juli 1991).
9. Dewachter, D. (2005). Het medisch geheim "in beslag genomen". PsychoPraxis (Thema-nummer: Klager en Recht), 7(6), 227-228. www.psychopraxis.bsl.nl
10. Dijkhoffz, W. (2003). Het recht op informatie en geïnformeerde toestemming. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Deel III), 104-124.
11. Heylen, R. (2003). Het medisch dossier en de Wet Patiëntenrechten: vele verduidelijkingen, maar toch enkele nieuwe problemen. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Deel II bis), 94-103.
12. Hondius, A.J.K. en Van Veldhuizen, J.R. (2003). BOPZ, WGBO of naar een nieuwe dwangbehandelingswet? Een geval van dwangbehandeling bij wilsonbekwaamheid. Tijdschrift voor psychiatrie, 2003, 45(9), 569-573.
13. Keirse, M. (2002). Mijlpalen in de forensische geestelijke gezondheidszorg. Tijdschrift Klinische Psychologie, december 2002, 32(4), 267-270.
14. Keirse, M. (2004). De klinisch psycholoog en de patiëntenrechten. Tijdschrift Klinische Psychologie, 34(1), 8-16.
15. Legemate, J. (2005). Introductie: themanummer "Klager en recht". PsychoPraxis, 7(6), 220-221. www.psychopraxis.bsl.nl
16. Liégeois, A. & Eneman, A. (2004). Omgaan met vrijheid en dwang in de geestelijke gezondheidszorg: een ethisch advies. Tijdschrift voor Psychiatrie 46(6), 369-378.
17. Moerman, I. (2003). Klachtenbehandeling: een kans tot kwaliteitsverbetering in de zorgverlening. Tijdschrift Klinische Psychologie, 33(2), 81-85.
18. Nys, H. (2003). De wet betreffende de rechten van de patiënt. Rechtskundig weekblad 2002-2003, 22 maart 2003, 66(29), 1121-1133.
19. Nys, T.R.V. (2005). Paternalisme en autonomie in de geestelijke gezondheidszorg. Tijdschrift voor Psychiatrie, 47(8), 519-528.
20. Rector, G. (2002). Beroepsgeheim. Zwijgen is "altijd" goud? VZW Hestia. Seminarie donderdag 7 November 2002, 11 p.
21. Schamps, G. (2003). Le secret médical et l'assureur: Commentaire du nouvel article 95 de la loi du 25 juin 2002 sur le contrat d'assurance terrestre. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Titre V), 131-150

22. Schoukens, P. & Dewallens, F. (2003). De vrije keuze van beoefenaar. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Deel VI), 151-159.
23. Vanhaelen, J. (2004). Veel mensen worden in de psychiatrie kapotgemaakt. Uit het hart, werelddag geestelijke gezondheidszorg, 2004, 76-77.
24. Van Nuffel, R. (2003). De psychiatrische markt in Vlaanderen. Welke psychiatrische zorg is er te vinden ? Antenne, maart 2003, 22-29.
25. Vansweevelt, T. (2004). Patiëntenrechten in België: gelijkenissen en verschilpunten met Nederland. Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, 28(2), 91-108
26. Vansweevelt, T. (2003). Definities en toepassingsgebied van de Wet Patiëntenrechten. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Deel I), 66-73.
27. Verhaegen, M.-N. (2003). L'accès du patient au dossier géré par le praticien professionnel. Tijdschrift voor gezondheidsrecht (Revue de droit de la santé), 4(2, Titre II), 74-93.
28. Weeghmans, I. (2003). Patiëntenrechten: stand van zaken. Tijdschrift Vlaams Patiëntenplatform. Nieuwsbrief, November 2003(20), 1-5.
29. Withagen, M. (2001). Een klacht, een kans – Een compliment krijgen is prettiger. Kind en Ziekenhuis, 2001, 24(4), 108-11.
30. Wuyts, H. (2002). De meerwaarde van de ombudsman ten aanzien van de administratie en de klachtenbemiddeling. In: De ombudsman in België na een decennium. Een zoektocht naar de meerwaarde van de ombudsfunctie in de samenleving, 180-188.